

ДОВІДКА
про найважливіші результати наукової діяльності
академіка Національної академії медичних наук України
Д.А. Базики у 2023 році

Базика Дмитрій Анатолійович – дійсний член Національної академії медичних наук України з 31.05.2017 р. за спеціальністю «Радіаційна медицина. Радіаційна безпека», доктор медичних наук, професор, генеральний директор ННЦРМ (2011 р.), завідувач відділу клінічної імунології Інституту клінічної радіології ННЦРМ. Заслужений діяч науки і техніки України (2012 р.), лауреат державної премії України (2007 р.). Академік-секретар Наукового відділення при Президії НАМН України з теоретичної та профілактичної медицини (грудень 2016 р.).

1. Участь у розробці наукових проблем.

Д.А. Базика є керівником науково-дослідних робіт:

- Механізми модифікуючого впливу COVID-19 на радіаційно-індуковані ефекти в осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи (термін виконання: 2022 – 2024 рр.).

- Молекулярно-генетичні та клітинні маркери інфламейджингу у лейкоцитах периферичної крові осіб, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС(термін виконання: 2022 – 2024 рр.).

- Встановити закономірності формування та вплив клітинного старіння на перебіг ішемічної хвороби серця в асоціації з коморбідною патологією впродовж тривалого спостереження осіб, які були задіяні в аварійних роботах на Чорнобильській АЕС(термін виконання: 2022 – 2024 рр.).

- Оцінка ядерних і радіаційних загроз національній безпеці в період воєнного стану та обґрунтування заходів з радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту населення, персоналу та військовослужбовців (2023 р.).

Д.А.Базика є керівником 3-х міжнародних проектів.

2. Наукові публікації.

За звітний період опубліковано 20 наукових праць, з них: публікації у зарубіжних виданнях – 3; статті у журналах -5 (журналі НАМН України – 1), статті у збірниках – 5, тези – 3, методичні документи - 4.

Перелік наукових публікацій:

Статті у журналах					
1.	Національна академія медичних наук України. 30 років. Академічна медична наука — українському суспільству. 1993—2023	друк	© Національна академія медичних наук України, 2023 © ТОВ «Видавничий дім «Авіцена», 2023 ISBN 978-617-7597-38-3	536	В. І. Цимбалок (гол. ред.), В. В. Лазоришинець (заст. гол. ред.), М. Д. Тронько (заст. гол. ред.), Ю. Г. Антипкін, Д. А. Базика та інш. Всього 13 осіб
2.	Досвід військових формувань у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції через призму сучасних радіаційних загроз (до 35 років аварії на Чорнобильській атомній електростанції)	друк	© Українська військово-медична академія, 2021 Київ: «Видавництво Людмила», 2021 ISBN 978-617-555-025-0	392	Устінова Л.А., Савицький В.Л., Проданчук М.Г., Базика Д.А. та інші, всього 39 осіб
3.	Скринінг раку передміхурової залози серед контингентів, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС 3(3)23	друк	Науково-практичний журнал Превентивна медицина. 3(3)23	2 - 6	Д. А. Базика, А. А. Чумак, О. Я. Плєскач, В.І. Шинкаренко Г. М. Чебанов, Ж. С. Ярошенко, І. П. Блоха

4.	Визначення експресії антигену CD38 при хронічній лімфоцитарній лейкемії: досвід роботи відділу клінічної імунології Національного Наукового Центру Радіаційної Медицини НАМН України».	друк	Онкологія. 2023. Т.25, N 3. https://mg.mail.yahoo.com/neo/launch?.rand=f9hn5scrdfs92		Голярник Н.А., Абраменко І.В., Мартина З.В., Дятіль І.С., Чумак А.А., Бази́ка Д.А.
5.	Радіаційні ефекти: досвід Чорнобилю та погляд у майбутнє	друк	Журнал НАМН України.- 2023.-т. 29 № 3-4.- с. 211-221	10	Бази́ка Д.А., Гудзенко Н.А., Феді́рко П.А. та інші, всього 10 осіб
Статті у збірниках					
6.	Фактори, що впливають на підвищений вміст заліза в організмі дітей, жителів радіоактивно забруднених територій України після аварії на ЧАЕС	друк	Міжвідомчий збірник Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2023. Вип. 28.		Д. А. Бази́ка, К. М. Бру́слова, Л. О. Ля́шенко, та інші, всього 15 осіб
7.	Регуляція метаболізму в кістковій тканині у дітей, жителів радіоактивно забруднених територій після аварії на ЧАЕС	друк	Міжвідомчий збірник Проблеми радіаційної медицини та радіобіології, 2023. Вип. 28.		Д. А. Бази́ка, К. М. Бру́слова, Л. О. Ля́шенко та інші, всього 15 осіб
8.	Частота раку щитовидної залози у населення України та його епідеміологічні детермінанти: іонізуюче випромінювання та ендокринні дизраптори	друк	Міжвідомчий збірник Проблеми радіаційної медицини та радіобіології (у друці)		Присяжнюк А. Є., Бази́ка Д. А., Гудзенко Н. А. та ін.
9.	Результати роботи ДУ «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України» у 2022 році	друк	Міжвідомчий збірник Проблеми радіаційної медицини і радіобіології, 2023, Вип. 28. С.10-24	16	Бази́ка Д. А., Сушко В. О., Чумак А. А., Феді́рко П. А., Талько В. В.,
10.	Стан чинної вітчизняної нормативної бази щодо забезпечення радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту військовослужбовців на період воєнного стану	друк	Міжвідомчий збірник Проблеми радіаційної медицини і радіобіології, 2023, Вип. 28. С. 32–48		Рушак Л.В., Іванько О.М., Поталчук В.А., Рушак Д.О., Бази́ка Д.А., Сушко В.О., Чумак А.А.
Статті у закордонних журналах					
11.	Ionising radiation and cardiovascular disease: systematic review and meta-analysis.		BMJ. 2023 Mar 8;380:e072924. doi: 10.1136/bmj-2022-072924. PMID: 36889791; PMCID: PMC10535030	7	Little MP, Azizova TV, Richardson DB, Tapio S, Bernier MO, Kreuzer M, Cucinotta FA, Bazyka D, and others, 16 pers. in total
12.	Radiation disasters - long term consequences: reflections and summary of a recent symposium.		BMJ Glob Health. 2022 Sep;7(9):e009550. doi: 10.1136/bmjgh-2022-009550. PMID: 36167408 Free PMC article.	7	Burt JJ, Akiba S, Bazyka D, Coleman CN, Hatch M, Bernstein JL

13.	Rapid progression of angioimmunoblastic t cell lymphoma after Covid-19 vaccination (Chadox1-S): A case report	друк	Journal of Clinical Case Reports, Medical Images and Health Sciences, 2023 Vol. 5 No 2, P.1-4. DOI: 10.55920/JCRMHS.2023.05.001201	4	Dyagil Iryna, Martina Zoya, Movchan Anna, Abramenko Iryna, Chumak Anatoliy, Bazyka Dimitriy
-----	---	------	--	---	---

Тези

14.	Захворювання серцево-судинної системи у військовослужбовців Збройних сил України в умовах воєнного стану	Друк.	Матеріали науково-практичної конференції "Судинна патологія: організаційні та клінічні аспекти надання медичної допомоги в умовах воєнного стану". м. Київ, ДНУ "НПЦ ПКМ" ДУС, 25 травня 2023 року. Клінічна та профілактична медицина. 2023, 3(25): 122.	1	Білий Д.О., Бази́ка Д.А.
15.	Оцінка впливу радіаційного опромінення, спричиненого аварією на ЧАЕС, та застосування ендокринних дизрапторів на формування рівня захворюваності населення України на рак щитовидної залози	Друк.	36. тез наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України» (дев'ятнадцяті марзєєвські читання). Київ, 19 жовтня 2023 р. Вип. 23. С.73.	1	Присяжнюк А. Є., Гудзенко Н. А. , Бази́ка Д. А. та ін.
16.	Rapid progression of angioimmunoblastic T cell lymphoma after COVID-19 vaccination (Chadox1-S): a case report	Друк	Тези конференції ESH 7 th Translational Research Conference: Lymphoid Malignancies (20-22 жовтня 2023, Португалія) https://mg.mail.yahoo.com/neo/launch?.rand=f9hn5scrdfs92A,,	1	Dyagil I., Martina Z., Movchan A., Abramenko I., Chumak Bazyka D.

Методичні документи

17.	Токсичні ураження печінки у онкологічних хворих при хіміотерапії. Методичні рекомендації	друк	©ДУ «Національний науковий центр радіаційної медицини» НАМН України, 2023 Компютерна верстка та друк ТОВ «ДІА»	43	Д.А. Бази́ка О.О. Литвиненко О.О. Литвиненко В.О. Дем'янов
18.	Діагностика, сортування, профілактика та лікування гострої променевої хвороби в умовах воєнного стану та бойових дій. Методичні вказівки		Державна установа «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України». Національний військово-медичний клінічний центр «Головний військовий клінічний госпіталь». Українська військово-медична академія.	25	Цимбалюк В.І., Бази́ка Д.А., Лурін І. А., Білий Д.О., Дягіль І.С., Сушко В.О., Остащенко Т.М., Дяченко В.В., Осьодло Г.В., Казмірчук А.П., Петруша О.О.

19.	Рекомендації щодо підвищення стійкості та ефективності діяльності вітчизняної охорони здоров'я в умовах застосування ядерної зброї чи радіаційної аварії Інформаційний лист	друк	ДУ « Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України» (ННЦРМ); ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзеєва НАМН України» (ІГЗ)	Д.А. Базика В.О. Сушко А.А. Чумак Ю.М. Скалецький Л.А. Янович П.М. Михайленко
20.	Дозові критерії протирадіаційного захисту населення, персоналу та військовослужбовців у період воєнного стану Інформаційний лист	друк	ДУ « Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України» (ННЦРМ); ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзеєва НАМН України» (ІГЗ)	Д.А. Базика В.О. Сушко А.А. Чумак Ю.М. Скалецький Л.А. Янович Л.В. Рушак П.М. Михайленко

3. Керівництво виконанням дисертаційних робіт

За звітний період керував виконанням 1 дисертаційною роботою на здобуття наукового ступеня доктора та 3 - кандидата наук.

4. Участь у наукових форумах

- Засідання Президії Національної академії медичних наук України;
- загальні збори Національної академії медичних наук України;
- засідання Наукового відділення з теоретичної та профілактичної медицини НАМН України;

- участь у засіданнях НКРЗ України, на яких були розглянуті наступні питання:
від 30 січня 2023 року (on-line):

- про розробку цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об'єкта;

- про проект плану роботи НКРЗУ в 2023 році.

від 14 березня 2023 року

- про роботу атомної енергетики України у військовий час.

від 20 квітня 2023 року

- про ядерну загрозу, спричинену російською окупацією Чорнобильської АЕС;
- про питання досвіду та уроків Чорнобилю, як основи для міжнародної стратегічної системи невідкладного реагування на ядерні та радіаційні загрози;

- про проект Закону України «Про внесення змін до ст. 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

- про питання формування державної політики у галузі соціального захисту осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

від 19 травня 2023 року

- про протидію розповсюдження ядерної зброї та компонентів для її створення, протидію незаконного обігу ядерних та радіаційних матеріалів, запобігання загрозі ядерного тероризму тощо;

- про створення системи кризового моніторингу реагування на можливі інциденти з ядерними та радіаційними матеріалами на об'єктах ядерно-паливного циклу в умовах воєнного та повоєнного стану.

від 22 червня 2023 року

- про негативні наслідки вибухового руйнування дамби Каховської ГЕС — серйозної радіоекологічної катастрофи, що призвела до низки швидкоплинних та довготривалих небезпек;

- про розгляд проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання (№ 8223 від 23.11.2022 р.).

від 06 липня 2023 року

- про актуальні радіаційні загрози цивільному населенню України в умовах воєнного стану і бойових дій;

- про розгляд звернення народного депутата Володимира Арешонкова щодо населених пунктів, які вважаються постраждалими від наслідків Чорнобильської катастрофи та направлення відповідного рішення НКРЗУ депутатського звернення до Прем'єр-міністра України про некоректність проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України».

від 02 серпня 2023 року

- про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

від 27 вересня 2023 року

- про захист населення Житомирської, Волинської і Рівненської областей від споживання забруднених продуктів місцевого виробництва; російський ядерний тероризм в Україні;

- про удосконалення концептуального законодавчого забезпечення проживання населення України на радіоактивно забруднених територіях;

- про внесення пропозицій та уточнень до Проекту розпорядження Кабінету Міністрів України "Про затвердження Плану реагування на ядерні та радіаційні аварії".

від 25 жовтня 2023 року

- про Концептуальний проект багатофункціонального прискорювального комплексу Національного наукового центру "Харківського фізико-технічного інституту";

- про затвердження Положення про Всеукраїнський дитячий конкурс есе та малюнків «Українська «формула ядерної безпеки».

23 серпня 2023 року участь у Парламентських слуханнях Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

▪ **Участь у роботі Колегії Держатомрегулювання:**

➤ *28.02.2023 р.*

Про підсумки діяльності з регулювання ядерної та радіаційної безпеки у 2022 році та пріоритетні напрями роботи на 2023 рік

➤ *18.05.2023 року*

Про виконання фінансового плану Державного підприємства «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» за результатами роботи у 2022 році».

➤ *12.10.2023*

Про розгляд Національного звіту України щодо другої тематичної партнерської перевірки ENSREG.

Про розгляд проекту документу «Положення з передліцензійної оцінки проекту ядерної установки»

➤ *19.10.2023*

Про подальше поводження з нестабільними конструкціями об'єкту «Укриття».

Про Функціонування системи управління діяльністю ДСП «Чорнобильська АЕС.

➤ *26.10.2023*

Про стан систем фізичного захисту об'єктів зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення.

Про стан виконання робіт з обґрунтування можливості подальшої експлуатації енергоблока № 1 ДП ПАЕС в період ДСЕ

➤ *2.11.2023*

Про ефективність використання досвіду експлуатації (результати розслідування експлуатаційних подій на АЕС та розрахунку показників безпеки за 2022 рік та I півріччя 2023 року)

➤ *16.11.2023*

Про стан виконання робіт з обґрунтування можливості подальшої експлуатації дослідницького реактора ІЯД.

▪ У період лютий - грудень 2023 року у співробітництві з Бюро ВООЗ в Україні

було імплементовано навчальний модуль «Організація оцінки ураження та медичної допомоги при радіаційних надзвичайних ситуаціях в Україні».

Навчальний модуль було розроблено та імплементовано фахівцями ННЦРМ під керівництвом академіка НАМН України Базики Д.А.

5. Участь у роботі наукових та спеціалізованих рад, редколегій, наукових товариств, комітетів

Голова вченої ради ННЦРМ.

Заступник голови Національної комісії з радіаційного захисту при Верховній Раді України. Спостерігач, представник від України в НКДАР ООН. Член експертної групи НКДАР ООН з аварій на АЕС.

Член Президії НАМН України, академік-секретар Наукового відділення при Президії НАМН України з теоретичної та профілактичної медицини. Директор Центру співробітництва з ВООЗ по мережі медичної готовності та допомоги при радіаційних аваріях.

Головний редактор міжвідомчого збірника «Проблеми радіаційної медицини та радіобіології» ННЦРМ, член редакційних рад журналів «Український медичний часопис», «Український журнал гематології та трансфузіології», редакційної колегії журналу «Проблеми екології та медичної генетики і клінічної імунології», «Indian Journal of Radiation Research», «International Journal of Low Radiation».

Академік НАМН України,
доктор мед. наук,
професор

Д.А.Бази́ка